

ДРЖАВНА
РЕВИЗОРСКА
ИНСТИТУЦИЈА

**ПОСЛЕРЕВИЗИОНИ ИЗВЕШТАЈ О МЕРАМА ИСПРАВЉАЊА
ГРАДА БЕОГРАДА, Београд
по ревизији сврсисходности пословања
„Управљање квалитетом ваздуха“**

**Број: 400-694/2021-04/231
Београд, 18. мај 2022. године**

Садржај:

1.	УВОД.....	3
2.	НЕСВРСИСХОДНОСТИ И МЕРЕ ИСПРАВЉАЊА.....	4
2.1	Систем управљања квалитетом ваздуха није довољно ефикасан јер није у потпуности успостављен јединствени функционални систем праћења и контроле степена загађења ваздуха.....	4
2.1.1	Успостављени систем праћења степена загађења ваздуха у оквиру државне и локалне мреже мерних станица/мерних места није у довољној мери функционалан. Утврђена су одступања од прописаних критеријума за одређивање мерних места и локација за узимање узорака загађујућих материја у оквиру локалне и државне мреже...4	
2.1.1.1	Опис несврсисходности.....	4
2.1.1.2	Исказане мере исправљања.....	4
2.1.1.3	Оцена мера исправљања.....	5
2.2	Надлежни органи нису у довољној мери вршили надзор над применом Закона о заштити ваздуха и контролу достављања података о загађујућим материјама.....	6
2.2.1	Надлежни органи нису налагали оператерима да израде планове за смањење емисија из стационарних извора загађења ваздуха на подручју у ком је утврђена трећа категорија квалитета ваздуха.....	6
2.2.1.1	Опис несврсисходности.....	6
2.2.1.2	Исказане мере исправљања.....	6
2.2.1.3	Оцена мера исправљања.....	6
2.2.2	У циљу успостављања ефикасније и свеобухватније контроле доставе података за Национални и локални регистар извора загађивања, неопходно је пружање саветодавне подршке надзираним субјектима и успостављање централне базе података о изворима загађивања.....	6
2.2.2.1	Опис несврсисходности.....	6
2.2.2.2	Исказане мере исправљања.....	6
2.2.2.3	Оцена мера исправљања.....	7
3.	МИШЉЕЊЕ О ИСКАЗАНИМ МЕРАМА ИСПРАВЉАЊА.....	7

1. УВОД

У Извештају о ревизији сврсисходности пословања број: 400-694/2021-04/211 од 27. децембар 2021. године Државна ревизорска институција (у даљем тексту Институција) је навела закључке и налазе.

С обзиром да све откривене несврсисходности нису биле отклоњене у току ревизије, Институција је од субјекта ревизије захтевала достављање одазивног извештаја.

Субјект ревизије је у остављеном року о деведесет дана доставио одазивни извештај, који је потписало и печатом оверило одговорно лице.

У одазивном извештају су приказане мере исправљања утврђених несврсисходности. У послеревизионом поступку смо прегледали одазивни извештај и оценили његову веродостојност и оценили да ли су мере исправљања задовољавајуће.

У овом извештају:

- приказујемо несврсисходности које су обелодањене у извештају о ревизији за које је захтевано предузимање мера исправљања,
- резимирамо предузете мере исправљања и
- дајемо мишљење о томе да ли су мере за исправљање стања, исказане у одазивном извештају, задовољавајуће.

2. НЕСВРСИСХОДНОСТИ И МЕРЕ ИСПРАВЉАЊА

2.1 Систем управљања квалитетом ваздуха није довољно ефикасан јер није у потпуности успостављен јединствени функционални систем праћења и контроле степена загађења ваздуха

2.1.1 Успостављени систем праћења степена загађења ваздуха у оквиру државне и локалне мреже мерних станица/мерних места није у довољној мери функционалан. Утврђена су одступања од прописаних критеријума за одређивање мерних места и локација за узимање узорака загађујућих материја у оквиру локалне и државне мреже.

2.1.1.1 Опис несврсисходности

На основу извршене анализе успостављене државне и локалне мреже мониторинга у Граду Београду, утврдили смо да:

- Није документован поступак избора одабраних мерних места и локација за узимање узорака детаљним фотографијама околног подручја и детаљном мапом са уцртаним положајем локација највећих извора загађивања;
- Нису документована следећа одступања од критеријума прописаних Уредбом¹:
 - постоје значаје препреке (непосредна близина дрвећа, и грађевинских објеката) које би могле утицати на струјање ваздуха (Мерна станица Земун – Јернеја Копитара бб);
 - Усисна цев за узимање узорака је постављена тако да не омогућава слободно струјање ваздуха, у луку мањем од 270° (Мерна места БАС, Железничка 4 и Чукарничка падина, Стевана Ђурђевића Трошаринца 3);
 - Није извршена процена одабраних локација по питању оцене граничних вредности утврђених у циљу заштите здравља људи за мерне станице Деспота Стефана и Насеље Овча, Први мај 2а, с обзиром на чињеницу да се налазе у непосредној близини коловоза, односно у непосредној близини фабричких просторија где се примењују прописи о заштити здравља и безбедности на раду;
- Недостају мерна места за фиксна мерења концентрација олова (5 мерних места), бензена (2 мерна места), арсена (2 мерна места), кадмијума (2 мерна места), никла (2 мерна места) и бензо(а)пирена (2 мерна места).

2.1.1.2 Исказане мере исправљања

Субјект ревизије је навео да је Град Београд, Градска управа града Београда, Секретаријат за заштиту животне средине у току 2021. године закључио уговор за набавку 20 аутоматских мерних станица за контролу квалитета ваздуха. Испорука станица се врши сукцесивно у периоду 2021-2023. године и то следећом динамиком: пет станица је набављено крајем 2021. године, десет станица ће бити набављено до јуна 2022. године, а пет станица почетком 2023. године. Програмом контроле квалитета ваздуха на територији Београда за 2022. и 2023. годину обухваћено је пет аутоматских мерних станица, а Секретаријат за заштиту животне средине је покренуо процедуру измене и допуне Програма како би 15 нових аутоматских мерних станица укључио у локалну мрежу мерних места и/или мерних станица и поступио у складу са препорукама ДРИ и то:

1.1) Изменом и допуном Програма контроле квалитета ваздуха Министарство заштите животне средине је у складу са препорукама ДРИ израдило табелу која садржи податке о документовању поступка избора одабраних мерних места и локација за узимање узорака детаљним фотографијама околног подручја и детаљном мапом са уцртаним положајем

¹ Прилог I Одељак С Уредбе о условима за мониторинг и захтевима квалитета ваздуха.

локација највећих извора загађивања, а у складу са захтевима Уредбе о условима за мониторинг и захтевима квалитета ваздуха („Службени гласник РС“ бр. 11/10, 75/10 и 63/13) која ће уз предлог Измена и допуна програма контроле квалитета ваздуха на територији Београда бити достављена надлежном Министарству, а у поступку добијања сагласности на исти.

1.2) Изменом и допуном Програма контроле квалитета ваздуха на територији Београда за 2022. и 2023. годину мерна станица која се налази у насеље Овча, Први мај 2а, биће премештена на другу локацију у насељу Овча, а где јавност има приступ и на којој ће моћи да се врши оцена квалитета ваздуха у циљу заштите здравља људи.

1.3) Изменом и допуном Програма контроле квалитета ваздуха на територији Београда за 2022. и 2023. годину, мерно место БАС, Железничка 4 биће укинута, а планира се постављање аутоматске мерне станице у непосредној близини. На мерном месту Стевана Ђурђевића Трошаринца 3 (Чукарничка падина) усисна цев је поправљена и обезбеђено је струјање ваздуха у луку већем од 270°. Анализом положаја мерне станице Земун-Јернеја Копитара бб утврђено је да је станица са три стана окружена ниским објектима (највише приземље и један спрат) и да се са четврте стране налазе објекти више спратности, али на удаљености од 18, односно 21 метар, као и да је усисна цев на великој висини и струјање ваздуха није угрожено.

1.4) Програмом контроле квалитета ваздуха на територији Београда у 2022. и 2023. години, у делу Континуална фиксна мерења загађујућих материја у насељеним подручјима, налазе се два мерна места на којима се континуално, у складу са Уредбом о условима за мониторинг и захтевима квалитета ваздуха („Службени гласник РС“ бр.11/10, 75/10 и 63/13) прате концентрације арсена, кадмијума, никла и бензо(а)пирена, као и два мерна места на којима се прате концентрације бензена. Изменом и допуном Програма, на пет мерних места, биће успостављена фиксна мерења нивоа олова у складу са Уредбом о условима за мониторинг и захтевима квалитета ваздуха. Како подаци о концентрацијама бензена, арсена, кадмијума, никла и бензо(а)пирена добијени континуалним фиксним мерењима нису били приказани у Годишњем извештају о стању квалитета ваздуха у Републици Србији 2020. године, јер нису достављени у траженој форми, Агенцији за заштиту животне средине су достављени сви подаци о концентрацијама загађујућих материја у ваздух из локалне мреже за контролу квалитета ваздуха за територију Београда за 2021. годину, у траженом формату.

Субјект ревизије наводи и да ће све наведено бити имплементирано у измене и допуне Програма контроле квалитета ваздуха на територији Београда за 2022. и 2023. годину.

Достављени докази: Уговор бр V-01-401.1-107 од 27.08.2021. године о набавци мерних станица са програмским решењем за прорачунавање квалитета ваздуха и предикцију загађења; Фотографије мерног места у Стевана Ђурђевића Трошаринца 3 (Чукарничка падина); Копија имејла да су Агенцији за заштиту животне средине Републике Србије достављени подаци о контроли квалитета ваздуха на територији Београда за 2021. годину дана 31. марта 2022. године. Измена и допуна програма контроле квалитета ваздуха на територији Београда за 2022. и 2023. годину ће након усвајања са пратећом документацијом (документован поступак избора одабраних мерних места и локација за узимање узорака, детаљне фотографије околног подручја и детаљна мапа са уртаним положајем локација највећих извора загађивања) у складу са Уредбом о условима за мониторинг и захтевима квалитета ваздуха („Службени гласник РС“ бр. 11/10, 75/10 и 63/13) бити достављене.

2.1.1.3 Оцена мера исправљања

Описану меру исправљања оцењујемо као задовољавајућу. Оцена је извршена имајући у виду приоритет дате препоруке, односно период у коме је објективно могуће предузети мере исправљања. Отклањање утврђене несврсиходности је у току.

2.2 Надлежни органи нису у довољној мери вршили надзор над применом Закона о заштити ваздуха и контролу достављања података о загађујућим материјама

2.2.1 Надлежни органи нису налагали оператерима да израде планове за смањење емисија из стационарних извора загађења ваздуха на подручју у ком је утврђена трећа категорија квалитета ваздуха.

2.2.1.1 Опис несврсисходности

Град Београд у периоду 2018-2020. године није налагао оператерима израду плана за смањење емисија из стационарних извора загађења ваздуха, иако је на подручју града утврђена трећа категорија квалитета ваздуха. Као разлоге неспровођења прописане законске норме одговорна лица наводе да надлежном органу за инспекцијске послове, као органу који обавља поверене послове вршења инспекцијског надзора над спровођењем мера заштите ваздуха од загађивања, у претходном периоду није стигло упутство, инструкција или упозорење Министарства у вези са применом одредаба члана 39 Закона о заштити ваздуха.

2.2.1.2 Исказане мере исправљања

Субјект ревизије наводи да је Град Београд, Градска управа града Београда, Секретаријат за заштиту животне средине упутио Министарству заштите животне средине Захтев за достављање мишљења о примени одредаба Закона о заштити ваздуха. Организационе јединице Градске управе Града Београда ће поступити у складу са препорукама надлежног Министарства.

Достављени доказ: Захтев за достављање мишљења Министарства заштите животне средине о примени одредби Закона о заштити ваздуха, број 501-62/2022 од 04.04.2022. године.

2.2.1.3 Оцена мера исправљања

Описану меру исправљања оцењујемо као задовољавајућу. Оцена је извршена имајући у виду приоритет дате препоруке, односно период у коме је објективно могуће предузети мере исправљања. Отклањање утврђене несврсисходности је у току.

2.2.2 У циљу успостављања ефикасније и свеобухватније контроле доставе података за Национални и локални регистар извора загађивања, неопходно је пружање саветодавне подршке надзираним субјектима и успостављање централне базе података о изворима загађивања

2.2.2.1 Опис несврсисходности

Закон о заштити животне средине² не прописује вршење контроле достављања података и контролу тачности достављених података за Локални регистар извора загађивања.

У циљу успостављања ефикасније и свеобухватније контроле доставе података, неопходно је да инспекција спроводи саветодавне подршке надзираним субјектима по питању доставе података за Национални, односно локални регистар извора загађивања.

2.2.2.2 Исказане мере исправљања

Субјект ревизије наводи да је Град Београд, Градска управа града Београда, Секретаријат за инспекцијске послове – Сектор инспекције за заштиту животне средине, водне и

² „Сл. гласник РС“, бр. 135/2004, 36/2009, 36/2009 - др. закон, 72/2009 - др. закон, 43/2011 - одлука УС, 14/2016, 76/2018, 95/2018 - др. закон и 95/2018 - др. Закон.

туристичке инспекције – Инспекција за заштиту животне средине у складу са Законом о инспекцијском надзору превентивно деловала. У току 2021. и 2022. године инспектори су надзиране субјекте у редовној контроли обавештавали о обавези годишњег извештавања за локални регистар извора загађивања и уручивала писана обавештења у вези са тим.

Достављени доказ: Писано обавештење у вези са обавезом годишњег извештавања за локални регистар извора загађивања.

2.2.2.3 Оцена мера исправљања

Описану меру исправљања оцењујемо као задовољавајућу. Оцена је извршена имајући у виду приоритет дате препоруке, односно период у коме је објективно могуће предузети мере исправљања. Отклањање утврђене несврсисходности је у току.

3. МИШЉЕЊЕ О ИСКАЗАНИМ МЕРАМА ИСПРАВЉАЊА

Прегледали смо одазивни извештај, који је поднео субјект ревизије. Оценили смо да је одазивни извештај, који је потписало и печатом оверило одговорно лице субјекта ревизије, веродостојан.

Вредновање мера исправљања смо оценили на основу њиховог описа и достављене документације. Сматрамо да смо добили довољне и одговарајуће доказе да можемо изрећи мишљење да ли су мере исправљања задовољавајуће.

Оцењујемо, да су мере исправљања, описане у одазивном извештају који је поднео Субјект ревизије задовољавајуће.

Напомена:

У складу са одредбама члана 37 Закона о Државној ревизорској институцији, а након истека рокова исказаним у одазивном извештају, потребно је да обавештавате Институцију о предузетим мерама и активностима о отклањању откривених несврсисходности према роковима из одазивног извештаја и доставите одговарајуће доказе.

По истеку три године Институција ће утврђивати ефекте остварене након спровођења препорука и отклањања откривених несврсисходности.

У ове ефекте укључиће се и ефекти које будете ви исказали предузетим мерама и активностима из одазивног извештаја.

Генерални државни ревизор

Др Душко Пејовић
Државна ревизорска институција
Макензијева 41
11000 Београд, Србија
18. мај 2022. године

Достављено:

- Субјекту ревизије
- Архиви